

ความเป็นมาของปัญหา

ยอมรับที่ทราบโดยทั่วไปแล้วว่า ประเทศไทยเราในปัจจุบันกำลังประสบความขาดแคลนครู อาจารย์ในระดับต่าง ๆ มาก ทั้งนี้เพราะอัตราการเพิ่มพลเมืองกับอัตราการผลิตครูไม่สมดุลกัน กล่าวคือจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในขณะที่สถาบันฝึกหัดครูผลิตครูได้ในอัตราเท่า ๆ เดิม หรือเพิ่มขึ้นก็ไม่มากนัก ดังนั้น ความต้องการครูก็ย่อมเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ

สถาบันฝึกหัดครูย่อมมีเป้าหมายในการผลิตครูว่า จะต้องผลิตทางด้านปริมาณและคุณภาพ, คู่กันไป เพื่อให้สอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการของประเทศทั้งที่ ลายหยุด จำปาทอง และ บุญถิ่น อัตถากร ได้กล่าวไว้ว่า

การผลิตครูต้องมุ่งทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพขนานกันไป เพื่อให้พอและเหมาะแก่ความจำเป็นและความต้องการของประเทศ หมายถึงว่าต้องการให้ครูมีความรู้ ความสามารถ มีจำนวนเพียงพอสำหรับอบรมอนุชน ให้รู้จักหน้าที่ของคนในฐานะที่เป็นพลเมืองดี..... และที่สำคัญต้องสอนให้เยาวชนวางตนให้เหมาะสมในสังคม และโตขึ้นสามารถประกอบอาชีพได้มั่นคงเป็นกำลังทางเศรษฐกิจของประเทศ.....¹

สถาบันฝึกหัดครูผลิตครูในระดับปริญญาตรีปัจจุบัน (2512) มีอยู่ 2 แห่ง คือคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอีกแห่งหนึ่งคือวิทยาลัยวิชาการศึกษา ซึ่งมีสถานศึกษารวมทั้งหมด 6 แห่ง คือที่วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร วิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน วิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสน วิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลก วิทยาลัยวิชาการศึกษามหาสารคาม และวิทยาลัยวิชาการศึกษาสงขลา วิทยาลัยวิชาการศึกษาดังกล่าวแล้ว สังกัดกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีนโยบายในการผลิตครูและยกมาตรฐานครู พ.ศ. 2510-2514 ว่า

¹ ลายหยุด จำปาทอง และ บุญถิ่น อัตถากร, การผลิตครู (โรงพิมพ์บรรณหาร, 2504), หน้า 23.

การผลิตครูและยกมาตรฐานครู เพื่อให้ได้ปริมาณเพียงพอและมีคุณภาพสูงขึ้นนั้น กรมการฝึกหัดครูถือว่า คุณภาพของครูเป็นเรื่องสำคัญ.....²

ส่วนคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์ในการผลิตครูตามหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต ดังนี้คือ

1. เพื่อสร้างจิตและทดลองการจัดหลักสูตร และประมวลการสอนฝึกหัดครูในระดับปริญญาตรี สำหรับอาจารย์และนิสิตในระดับปริญญาชั้นสูง
 2. เพื่อเป็นรากฐานของการจัดหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์ และประกาศนียบัตรทางครุศาสตร์ที่มีระดับสูงกว่าปริญญาตรี
- ส่วนวัตถุประสงค์ระดับรองลงมานั้น เป็นความมุ่งหมายของ การผลิตครูโดยทั่วไป คือผลิตครูปริญญาตรีตามคุณภาพที่ประเทศไทยต้องการ³

สำหรับวิทยาลัยวิชาการศึกษา ก็ได้ตั้งความมุ่งหมายในการจัดหลักสูตรปริญญาการศึกษาบัณฑิตไว้ดังนี้คือ

ก. ความมุ่งหมายพื้นฐาน

1. เพื่อให้มีนิสิตนักศึกษาได้สร้างคุณค่า (Values) ในด้านจริยธรรม คีลธรรม ปรัชญา และวัฒนธรรมสำหรับตัวเองอย่างพอเพียง
2. เพื่อให้มีนิสิต นักศึกษา ได้เป็นผู้มีสมรรถภาพและวิพชาการอย่างสูงสมที่จะเป็นครู

ข. ความมุ่งหมายเฉพาะ

1. เพื่อให้มีนิสิต นักศึกษา ได้มีความรู้เป็นอย่างดีในวิชาอันเป็นองค์สามลำดับที่จะเป็นครู.....
2. เพื่อให้มีนิสิต นักศึกษา ได้มีสมรรถภาพในการเป็นครู (Teacher Competencies)⁴

² กรมการฝึกหัดครู, งานผลิตครูและยกมาตรฐานครู 2510-2514 (ฉบับโรเนียว), จัดพิมพ์โดยสำนักเลขาธิการกรม กรมการฝึกหัดครู, 2510), หน้า 5.

³ คณะครุศาสตร์, หลักสูตร 4 ปี ปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต, จัดพิมพ์โดยคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

⁴ วิทยาลัยวิชาการศึกษา, หลักสูตรปริญญาการศึกษาบัณฑิต (สงเสริมการพิมพ์, 2508), หน้า 6-7.

เมื่อสถาบันฝึกหัดครูทั้งสองแห่งที่มีอยู่ต่างก็มุ่งที่จะผลิตนิสิตและนักศึกษาให้ออกไปเป็นครูที่ดี
ในอนาคต ไม่นึกถึงที่จะผลิตบัณฑิตทางการศึกษาออกไปประกอบอาชีพอื่นแต่อย่างใด ดังนั้นการสำ-
รวจการทำงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกไปแต่ละปีว่า มีบัณฑิตเหล่านั้นได้ไปประกอบอาชีพ คุ
รูก
ความเป้าหมายของสถาบันเพื่อบังคับ มีข้อเสนอแนะและปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง จึงเป็นเรื่องที่น่า สน
ใจที่จะทำการศึกษาย่างยิ่ง.

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในเรื่องการสำรวจการทำงานของบัณฑิตทางการศึกษารุ่นนี้ มีความมุ่งหมาย ดัง
ต่อไปนี้คือ

1. เพื่อศึกษาว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครูในปีการศึกษา 2510 ประ
กอบอาชีพครู ไม่ประกอบอาชีพครู ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อ มีจำนวนเท่าใด
2. เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับงานของบัณฑิตในเรื่อง สถานที่ การไ้จ้งงาน การเลือกงาน
หน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่ การนำเอาความรู้และประสั การณ์จากการ เรียบนไปใ้ใช้ในการปฏิบัติ้งานเพียงใด
และมีอุปสรรคในการปฏิบัติ้งานอย่างไร มากน้อยเพียงใด
3. เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการสอน ฐานะทางเศรษฐกิจสังคมของบัณฑิตที่สำเร็จ
การศึกษามาแล้ว
4. เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับการ เรียบนของบัณฑิตระหว่างที่ทำการศึกษาอยู่ในสถาบัน
5. เพื่อศึกษาว่า บัณฑิตมีความรู้สึกและทัศนคติต่อสถาบัน การจัดการ เรียบนการสอน วิชาที่
เรียบน กิจกรรมนีสิต และการให้บริการต่าง ๆ ซึ่งทางคณะหรือวิทยาลัยจัดใ้ให้อย่างไรบ้าง
6. เพื่อทราบข้อเสนอแนะบางอย่างของบัณฑิตทางการศึกษาที่มีต่อสถาบัน หลักสูตร วิชาที่
เรียบน จำนวนหน่วยกิต และค่านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอันจะเป็นประโยชน์ต่อสถาบันต่อไป.

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งวิจัยเฉพาะบัณฑิตทางการศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาบัณฑิต (กท.บ.) จาก
วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร วิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน และวิทยาลัยวิชาการศึกษาบาง-

แล่น และที่สำเร็จปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2510 เท่านั้น โดยไม่คำนึงถึงระยะเวลาที่ศึกษาและหลักสูตรประเภทใด ไม่รวมถึงการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งมีระดับสูงกว่าระดับปริญญาตรี

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งแจกในระหว่างวันซ้อมรับปริญญาของวิทยาลัยวิชาการศึกษาในเดือนธันวาคม 2511 เท่านั้น โดยไม่รวมถึงบัณฑิตที่ไม่มารับปริญญา ส่วนคณะครุศาสตร์ใช้การส่งแบบสอบถามไปตามที่อยู่ของบัณฑิตเท่าที่พอจะติดต่อได้ และเอามาพิจารณาเฉพาะที่ได้รับคืนภายในเดือนกุมภาพันธ์ 2512 เท่านั้น.

ความสำคัญของปัญหา

ผู้วิจัยคาดว่า การวิจัยเรื่อง การสำรวจการหางานของบัณฑิตทางการศึกษา ปีการศึกษา 2510 ครั้งนี้ คงจะได้รับผลประโยชน์หลายประการด้วยกัน เป็นคนว่าจะได้ทราบว่า บัณฑิตดังกล่าว มีทัศนคติต่อสถานศึกษา หลักสูตร การให้บริการต่าง ๆ อย่างไร อันจะได้นำไปใช้ในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ต่อไป ทั้งยังจะได้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการออกไปปฏิบัติงาน เช่น สถานะที่หางาน การปรับตัวเข้ากับหน่วยงาน การเลือกงาน ฯลฯ ซึ่งสถานบันจะได้นำไปเป็นข้อมูลในการ เตรียมบัณฑิตให้ออกไปรับสถานการณ์และอุปสรรคตามลำพังให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังจะได้ทราบข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นบางอย่างของบัณฑิตดังกล่าวในอันที่จะช่วยให้เป็นประโยชน์ต่อสถาบันต่อไป.

คำจำกัดความ

เพื่อให้ได้ความบังคลาที่ไปในการวิจัย ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอให้อำจำกัดความของคำเหล่านี้ ดังนี้

สถาบันฝึกหัดครู หมายถึงสถาบันที่จัดหลักสูตรการ เรียนการสอนตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

วิทยาลัยวิชาการศึกษา หมายถึงวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร วิทยาลัยวิชาการ-

ศึกษาปฐมวัย และวิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสน

บัณฑิตทางการศึกษา หมายถึงผู้ที่สำเร็จปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) ของคณะครุ-
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้ที่สำเร็จปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ของ
วิทยาลัยวิชาการศึกษา

ครู หมายถึงผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ ณ โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย และสถานอื่นที่
จัดการเรียนการสอน.

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับชั้นปริญญาตรีจาก
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ในปีการศึกษา
2510 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 1148 คน จากคณะครุศาสตร์ 246 คน และจากวิทยาลัยวิชา-
การศึกษา 902 คน.

เครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบ
สอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาและเกี่ยวกับงาน และข้อมูลในเรื่องข้อเสนอแนะบาง
อย่างต่อสถาบัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับบัณฑิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถาม
ในวันสมัครรับปริญญาในเดือนธันวาคม 2511 และรับแบบสอบถามคืนทันทีด้วยตนเอง ส่วน
บัณฑิตคณะครุศาสตร์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ และให้ผู้ตอบ
แบบสอบถามส่งคืนมายังคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ้าสามารถรับแบบ สอบ
ถามด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยก็ไปรับด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยทางสถิติ คือเปลี่ยนข้อมูลดิบเป็นเปอร์-
เซ็นต์ ค่าเฉลี่ย แล้วเสนอข้อมูลเป็นข้อเขียน เป็นตาราง แปลความหมายจากค่าสถิติ
ที่ได้.

ลำดับชั้นการเสนอข้อมูล

ความเป็นมาของปัญหา ความมุ่งหมายของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ความสำคัญต่อ
ปัญหา ถ้าจำกัดความ และวิธีดำเนินการวิจัยโดยทั่วไป ได้เสนอไว้ในบทที่ 1 บทที่ 2 เสนอ
งานวิจัยและข้อเขียนอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ ความหมายของการติดตามผล การดำเนินการติดตาม
ผล และผลงานวิจัยบางฉบับ ส่วนวิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูลได้กล่าวไว้ในบทที่ 3
บทที่ 4 เสนอเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ขอ
มูลเกี่ยวกับการเรียน ทักษะ และข้อเสนอแนะต่อสถาบัน ส่วนบทที่ 5 เป็นบทสรุปและข้อเสนอแนะ